

ARCHEOLOGIENOTA PROVINCIEBAAN ROTSELAAR

ADEDE Archeologisch Rapport 538 - 2020

SEBASTIEN VAN WETTER
MICHEL LOVENIERS

ADEDE ARCHEOLOGISCH RAPPORT 538

Archeologienota
**Provinciebaan
ROTSELAAR**

VERSLAG VAN RESULTATEN:
BUREAUONDERZOEK

LOVENIERS MICHIEL
VAN WETTER SEBASTIEN

Colofon

Uitgever	ADEDE bvba
Jaar van uitgave	2020
Plaats van uitgave	Gent
Redactie	Sebastien Van Wetter & David Janssens
Kaartmateriaal	Sebastien Van Wetter
Coverafbeelding	Uittreksel Ferrariskaart
ISSN	2033-6810

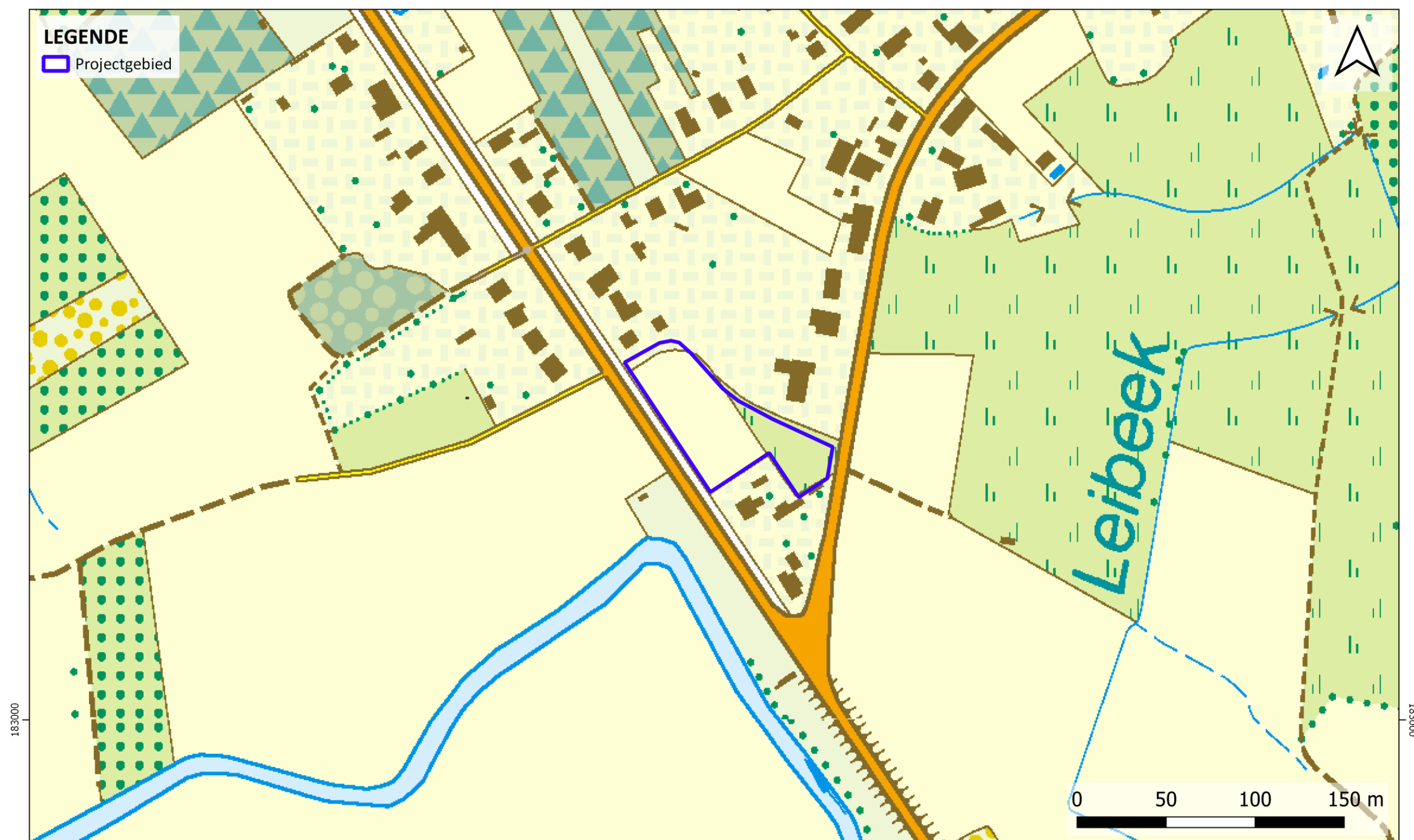
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van ADEDE bvba. ADEDE bvba is niet aansprakelijk voor eventuele schade voortvloeiend uit diens adviezen.

Inhoudsopgave

1	Administratieve fiche	- 4 -
2	Bureauonderzoek	- 8 -
2.1	Archeologische voorkennis	- 8 -
2.2	Aanleiding van het onderzoek.....	- 8 -
2.3	Doel van het onderzoek	- 8 -
2.4	Huidige situatie projectgebied	- 9 -
2.5	Beschrijving geplande werken.....	- 9 -
2.6	Randvoorwaarden	- 10 -
2.7	Werkwijze	- 10 -
3	Assessmentrapport.....	- 18 -
3.1	Landschappelijke situering van het onderzoeksgebied.....	- 18 -
3.2	Geo(morfo)logische en bodemkundige situering van het onderzoeksgebied	- 21 -
3.2.1	Geologische situering	- 21 -
3.2.2	Bodem	- 23 -
3.2.2.1	Bodemtypekaart.....	- 23 -
3.2.2.2	Potentiële bodemerosie	- 24 -
3.2.2.3	Erosiegevoeligheid.....	- 25 -
3.2.2.4	Landgebruik	- 26 -
3.2.2.5	Gewestplan.....	- 27 -
3.3	Historische situering van het onderzoeksgebied	- 29 -
3.3.1	Algemene historische situering	- 29 -
3.3.2	Historisch kaartmateriaal	- 30 -
3.3.3	Historische luchtfoto's.....	- 33 -
3.4	Archeologische situering van het projectgebied.....	- 36 -
4	Besluit	- 38 -
4.1	Archeologische waardering	- 38 -
4.2	Besluit	- 38 -
5	Bibliografie.....	- 40 -
6	Lijst van figuren	- 41 -

1 Administratieve fiche

PROJECTCODE	2020B240
SITE	Provinciebaan - Rotselaar
PROJECTSIGLE ADEDE	ROT-PRO
LIGGING	Provinciesteenweg 80-90, 3110 Rotselaar, Vlaams-Brabant
BOUNDING BOX	Punt 1 (west): X: 173423,82m Y: 183200,18m Punt 2 (oost): X: 176540,89m Y: 183153,18m
TOPOGRAFISCHE KAART	Zie plannr. 1
KADASTER	Rotselaar, afdeling 1, sectie B, perceel 81r
SOORT ONDERZOEK	Bureauonderzoek
AARD VAN DE VERVOLGWERKEN	Verkaveling
UITVOERDER	ADEDE bvba
ERKENNINGNUMMER ADEDE BVBA	2015/00058
ERKEND ARCHEOLOOG	Simon Claeys 2017/00184
TIJDELIJKE BEWAARPLAATS ARCHIEF	ADEDE bvba
BIBLIOGRAFISCHE REFERENTIE	Van Wetter S., 2020, Archeologienota Provinciebaan - Rotselaar, ADEDE Archeologisch Rapport 538, Gent.
GROOTTE PROJECTGEBIED	ca. 4342 m ²
PERIODE UITVOERING	Februari 2020
THERMEN THESAURUS ONROEREND ERFGOED	Archeologienota, Bureauonderzoek
VERSTOORDE ZONES	Zie plannr. 4

ROTSELAAR - PROVINCIEBAAN**Situering onderzoeksgebied op Topografische Kaart van België**

projectcode OE: 2020B240

20-02-2020

bron: AGIV - QGIS - CRS: Lambert 72

ADEDE
SEARCH & RECOVERY

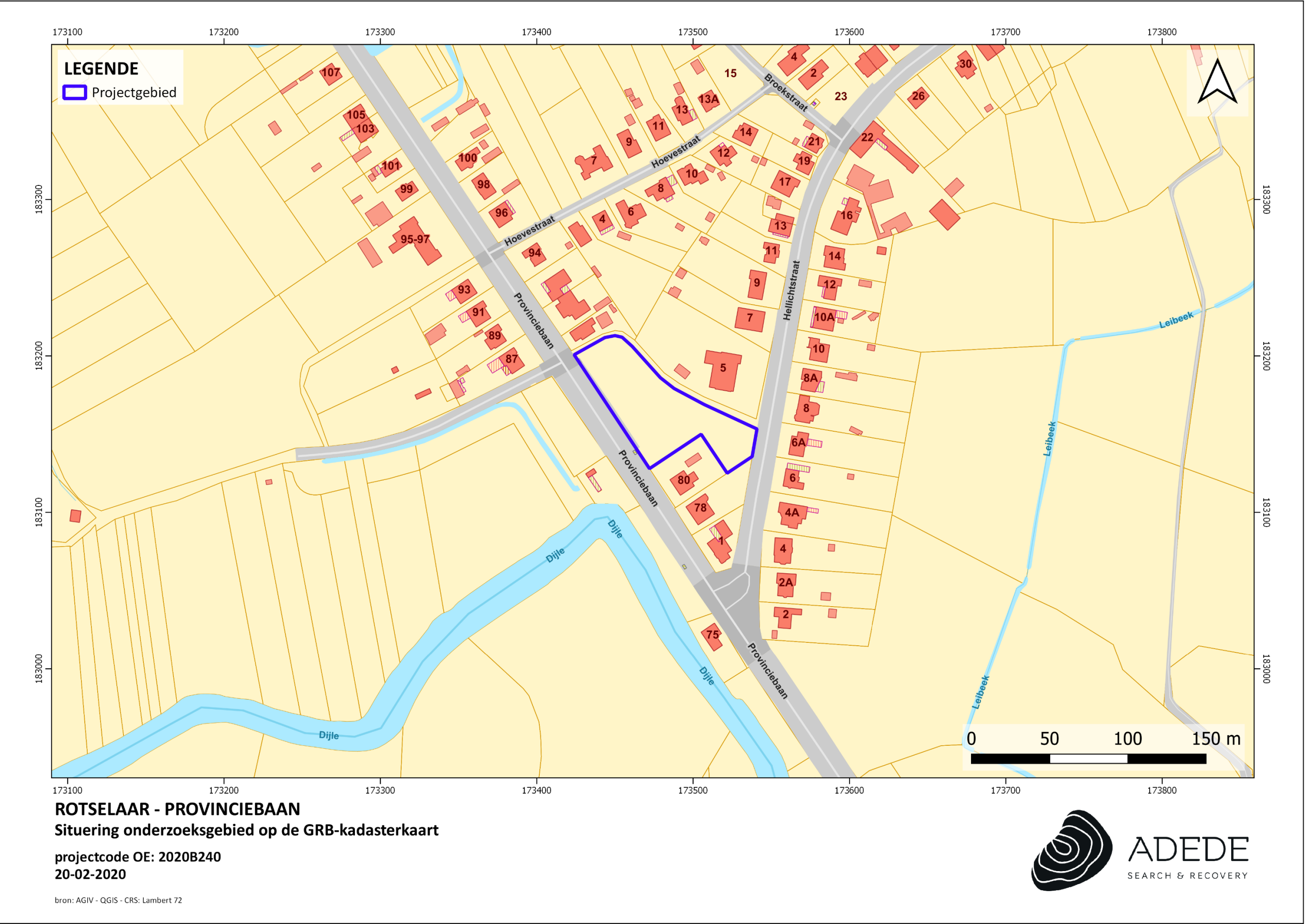

ROTSELAAR - PROVINCIEBAAN
Situering onderzoeksgebied op de GRB-kadasterkaart

projectcode OE: 2020B240
20-02-2020

bron: AGIV - QGIS - CRS: Lambert 72

2 Bureauonderzoek

2.1 Archeologische voorkennis

Binnen het onderzoeksgebied werd eerder al archeologisch onderzoek uitgevoerd onder de vorm van een bureauonderzoek en een proefsleuvenonderzoek.¹ Binnen het onderzoeksgebied ligt ook een CAI-melding die is gelieerd aan dit onderzoek.² In de directe en ruime omgeving zijn ook archeologische waarden gekend. Deze zullen verder worden toegelicht onder hoofdstuk 3.4.

2.2 Aanleiding van het onderzoek

De archeologienota werd opgemaakt naar aanleiding van een geplande omgevingsvergunningsaanvraag voor het verkavelen van gronden. De stedenbouwkundige handelingen vinden plaats in een gebied dat zich volledig bevindt in woongebied. Hierbij bedraagt de totale oppervlakte van het terrein meer dan 3.000m². Het projectgebied bevindt zich volgens de Centraal Archeologische Inventaris bovendien binnen een archeologische site. De initiatiefnemer is daarom verplicht een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag waarvan het Agentschap Onroerend Erfgoed akte heeft genomen.

2.3 Doel van het onderzoek

Deze archeologische nota heeft tot doel om door middel van de bestaande archeologische, geografische, geologische, en historische bronnen de mogelijkheid tot het aantreffen van archeologisch waardevolle sites binnen het projectgebied te onderzoeken. Aan de hand van de verzamelde informatie wordt vervolgens een programma van maatregelen opgesteld met het doel de archeologische kennis te bewaren voor de volgende generaties.

Volgende onderzoeksvragen worden in deze archeologienota behandeld:

- Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologisch potentieel van het onderzoeksgebied?
- Zijn er archeologische sites met relevante cultuurhistorische waarde gekend op of in de omgeving van het onderzoeksgebied?
- Hoe evolueerde het historisch landgebruik van het onderzoeksgebied?
- Hoe evolueerde de historische bebouwing van het onderzoeksgebied?

¹ <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/7085>

² <https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/220846>

- Wat is de potentiële impact van de geplande werken op het cultuurhistorisch en archeologisch erfgoed?

2.4 Huidige situatie projectgebied

Het terrein is gelegen aan de Provinciebaan, tussen de huisnummers 80 en 90, in Rotselaar, gelegen in de Belgische provincie Vlaams-Brabant. Het projectgebied bestaat op dit moment uit grasland en is onbebouwd.

Figuur 1. Situatie onderzoeksgebied. ³

2.5 Beschrijving geplande toestand

Het is de bedoeling het bestaande terrein te gaan verkavelen in 5 aparte kavels van diverse oppervlakte:

- Kavel 1: 445m²
- Kavel 2: 520m²
- Kavel 3: 580m²
- Kavel 4: 815m²
- Kavel 5: 1875m²

Loten 1, 2, 3 en 4 zijn de aangevraagde bouwkavels langs de Provinciebaan (3 stuks) en de Hellichtstraat (1 stuk), elk bestemd voor de bouw van een vrijstaande ééngezinswoning en

³ © Google Street View (augustus 2009)

met maximaal twee bouwlagen en met zijtuinstroken. Lot 5 is de aangevraagde bouwkavel langsheen de Provinciebaan, bestemd voor oprichting van een ruim vrijstaand gebouw met woon- en kantoorfunctie (notariaat), met maximaal twee bouwlagen. Aansluitend daarbij een zone voor de aanleg van bijhorende parkeerplaatsen. Op elke nieuwe kavel zouden compenserende uitgravingen nodig zijn in de vorm van infiltratiebekkens en/of infiltratiegrachten conform de maatregelen van de watertoets.

Gezien het hier om een verkavelingsaanvraag gaat wordt wat betreft de impact op het bodemarchief uitgegaan van een totaalverstoring.

2.6 Randvoorwaarden

n.v.t.

2.7 Werkwijze

Dit bureauonderzoek heeft tot doel de aanwezigheid en de bewaringstoestand van de archeologische resten binnen het projectgebied in te schatten, alsook de impact van de geplande werken op het aanwezige archeologische erfgoed. Op basis van de verworven kennis kunnen concrete aanbevelingen geformuleerd worden voor een eventuele verder prospectie-/opgravingsstrategie. De archeologische verwachting van het projectgebied wordt gebaseerd op gekende geologische, landschappelijke, archeologische, historische en geografische bronnen. Hiervoor wordt beroep gedaan op gekende literatuur, de Centraal Archeologische Inventaris, het Geoportaal van Onroerend Erfgoed en de Databank Ondergrond Vlaanderen. Dit alles wordt vervolgens samengelegd met topografische kaarten, recente luchtfoto's, kadasterkaarten en plannen van de gekende/geplande toestand.

Overzicht geconsulteerde kaarten:

- Onderzoeksgebied:
 - Inplantingsplan huidige toestand
 - Inplantingsplan geplande toestand
 - Doorsnede bestaande toestand
 - Doorsnede nieuwe toestand
- Geografische/geo (morfo)logische en bodemkundige situering:
 - Topografische kaart
 - Orthofoto
 - Kadasterkaart
 - Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II
 - Tertiair geologische kaart

- Quartair geologische kaart
- Bodemtypekaart
- Potentiële bodemerosiekaart
- Erosiegevoeligheidskaart
- Bodemgebruiksbestand
- Gewestplan
- Historische situering:
 - Kaart van Villaret, 1745 – 1748
 - Kaart van Ferraris, 1777
 - Atlas der Buurtwegen, 1840
 - Kaart van Vandermaelen, 1846-1854
 - Luchtfoto's
- Archeologische situering:
 - Geoportaal Centraal Archeologische Inventaris
 - Inventaris Onroerend Erfgoed

VERKAVELINGSPLAN

Bestaande toestand

Schaal : 1/500

Opgemaakt door :

BVBA Landmeter GEENS Fr.
Schrieksebaan 284
3140 Keerbergen

Tel/Fax : 015/23 50 98

Email : landmeter.geens@telenet.be

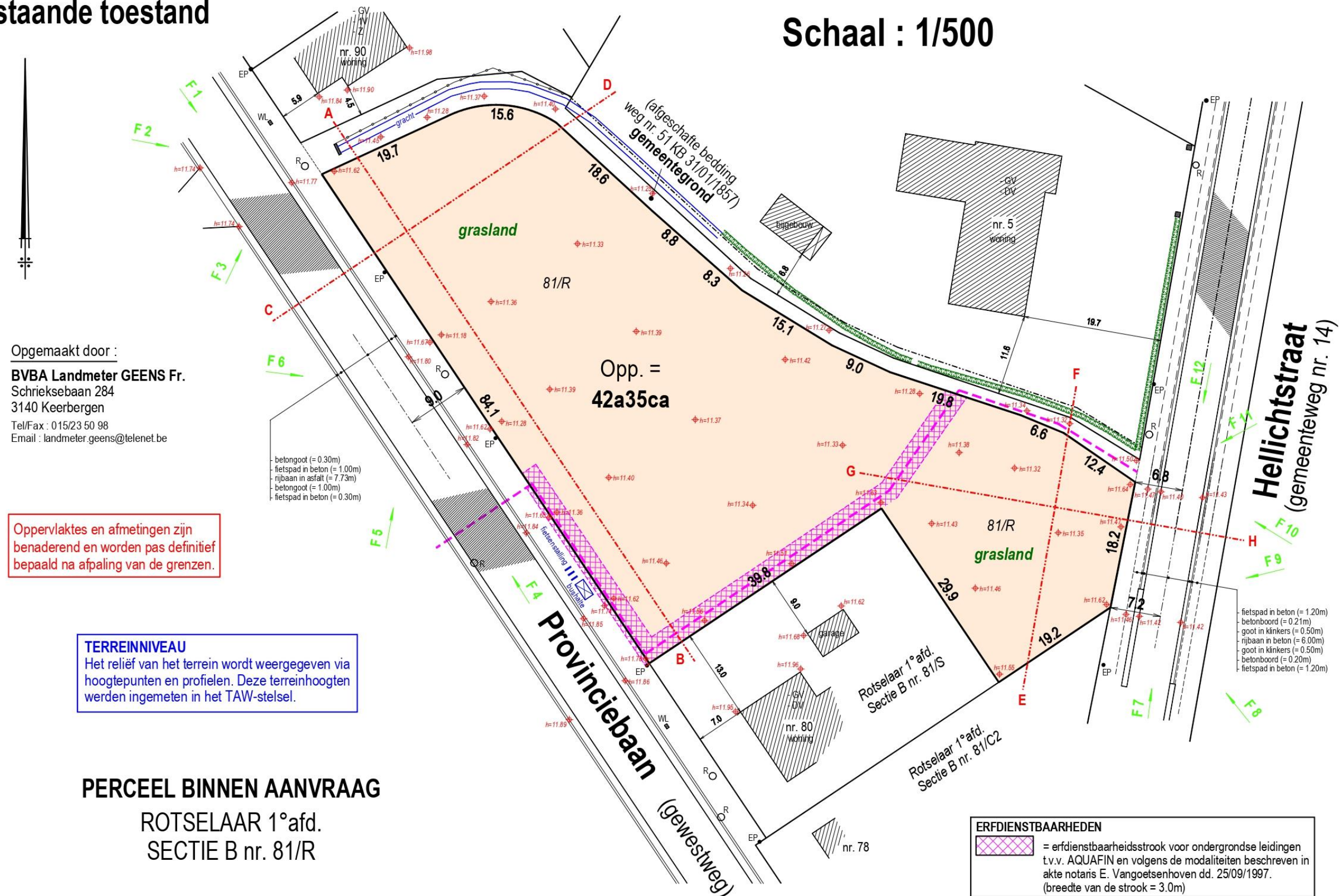
Oppervlaktes en afmetingen zijn benaderend en worden pas definitief bepaald na afpaling van de grenzen.

TERREINNIVEAU

Het reliëf van het terrein wordt weergegeven via hoogtepunten en profielen. Deze terreinhoogten werden ingemeten in het TAW-stelsel.

PERCEEL BINNEN AANVRAAG

ROTSELAAR 1°afd.
SECTIE B nr. 81/R

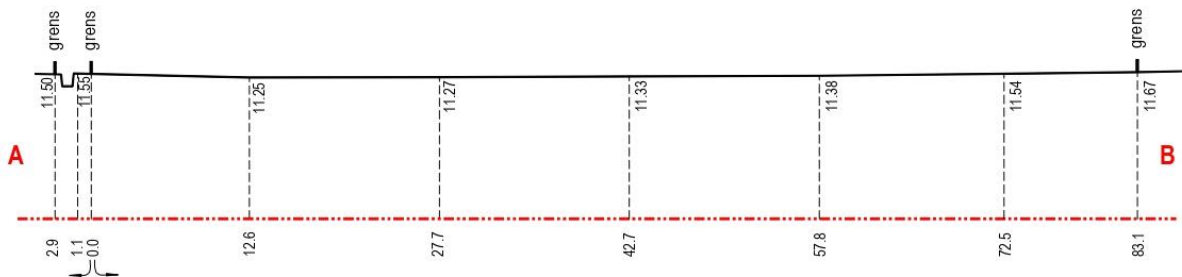

VERKAVELINGSPLAN
Profielen bestaande toestand

Opgemaakt door :
BVBA Landmeter GEENS Fr.
Schrieksebaan 284
3140 Keerbergen
Tel/Fax : 015/23 50 98
Email : landmeter.geens@telenet.be

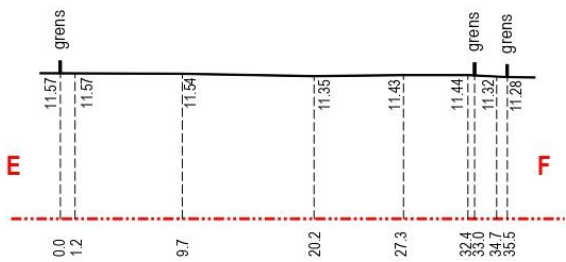
PERCEEL BINNEN AANVRAAG
ROTSELAAR 1°afd.
SECTIE B nr. 81/R

TERREINPROFIEL A - B (1/500)

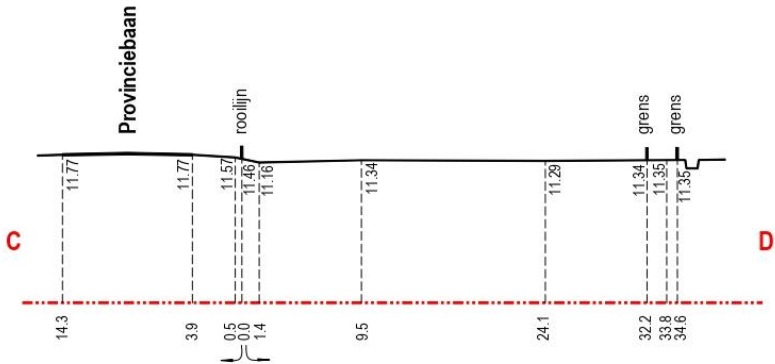
NOTA: er worden geen ophogingen of niveauwijzigingen
voorzien, enkel het spreiden en profileren van de grond.

TERREINPROFIEL E - F (1/500)

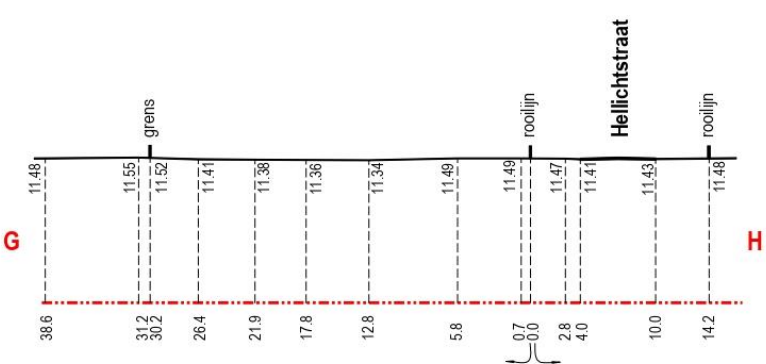

NOTA: er worden geen ophogingen of niveauwijzigingen
voorzien, enkel het spreiden en profileren van de grond.

TERREINPROFIEL C - D (1/500)

TERREINPROFIEL G - H (1/500)

VERKAVELINGSPLAN

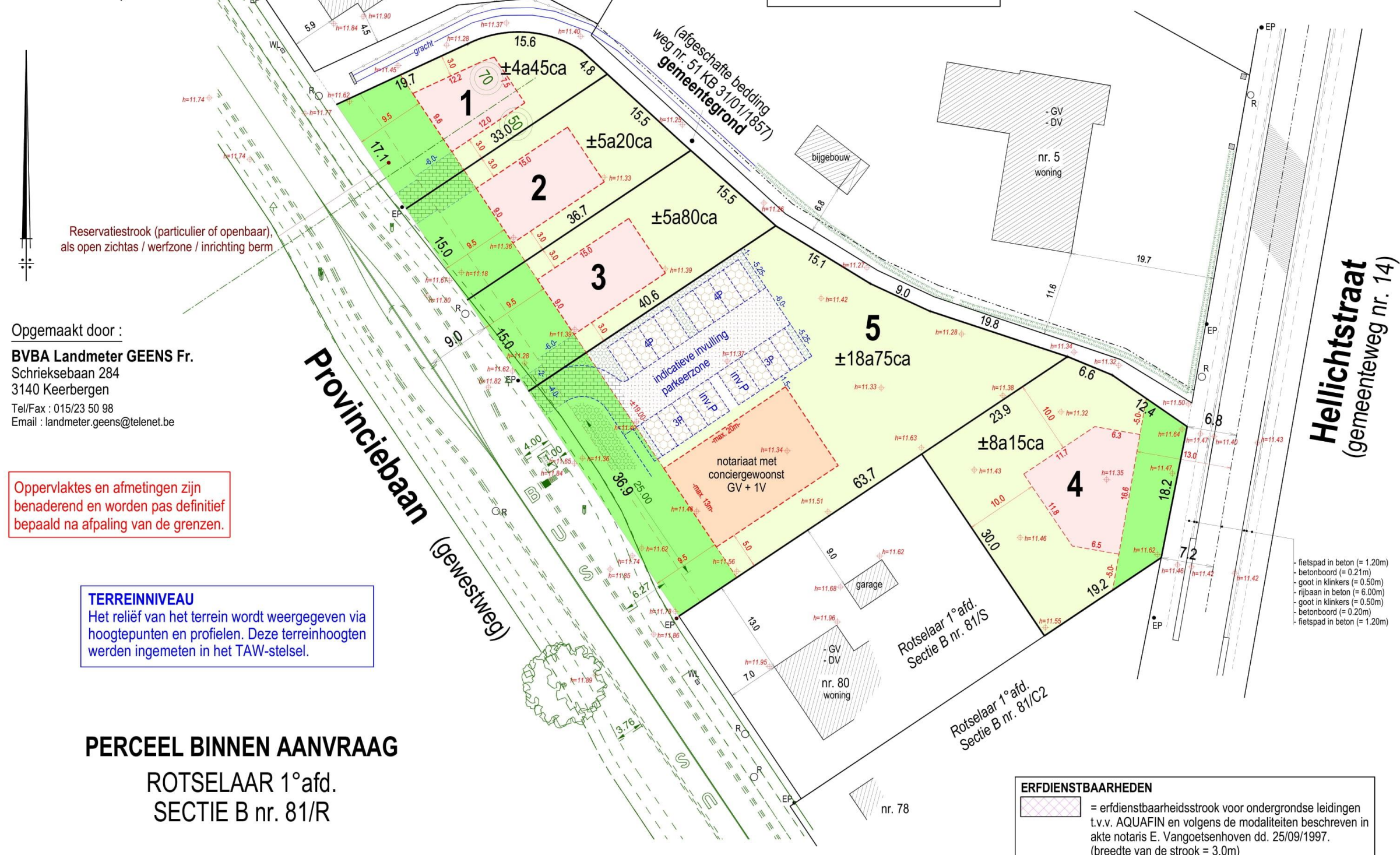
Nieuwe toestand

(t.o.v. ontworpen nieuwe weginrichting van de Provinciebaan)

Schaal : 1/500

BOUWDICHTHEID :

$$\frac{5 \times 100}{42.35 + 8.85} = 9,77 \text{ woningen per ha}$$

VERKAVELINGSPLAN

Nieuwe toestand

(intekening voorstel maatregelen watertoets)

Opgemaakt door :

BVBA Landmeter GEENS Fr.
Schrieksebaan 284
3140 Keerbergen
Tel/Fax : 015/23 50 98
Email : landmeter.geens@telenet.be

Reservatiestrook (particulier of openbaar),
als open zichtas / werfzone / inrichting berm

Toe te laten ophogingen:

* zone 1A = 19m³ + zones 1B = 12m³

* zone 2A = 19m³ + zones 1B = 15m³

* zone 3A = 19m³ + zones 1B = 14m³

* zone 5A = 95m³ + zones 1B = 25m³

Lot 4: geen ophogingen.

Totaal ophoging = ± 218m³, te compenseren
door afgraving in de daartoe afgebakende zones.

LEGENDE

- = max. inplantingszone gebouw
- = volle ophoging
- = ophoging in overgangszone
- = zone compenserende uitgravingen, infiltratiebekkens, infiltratiegracht

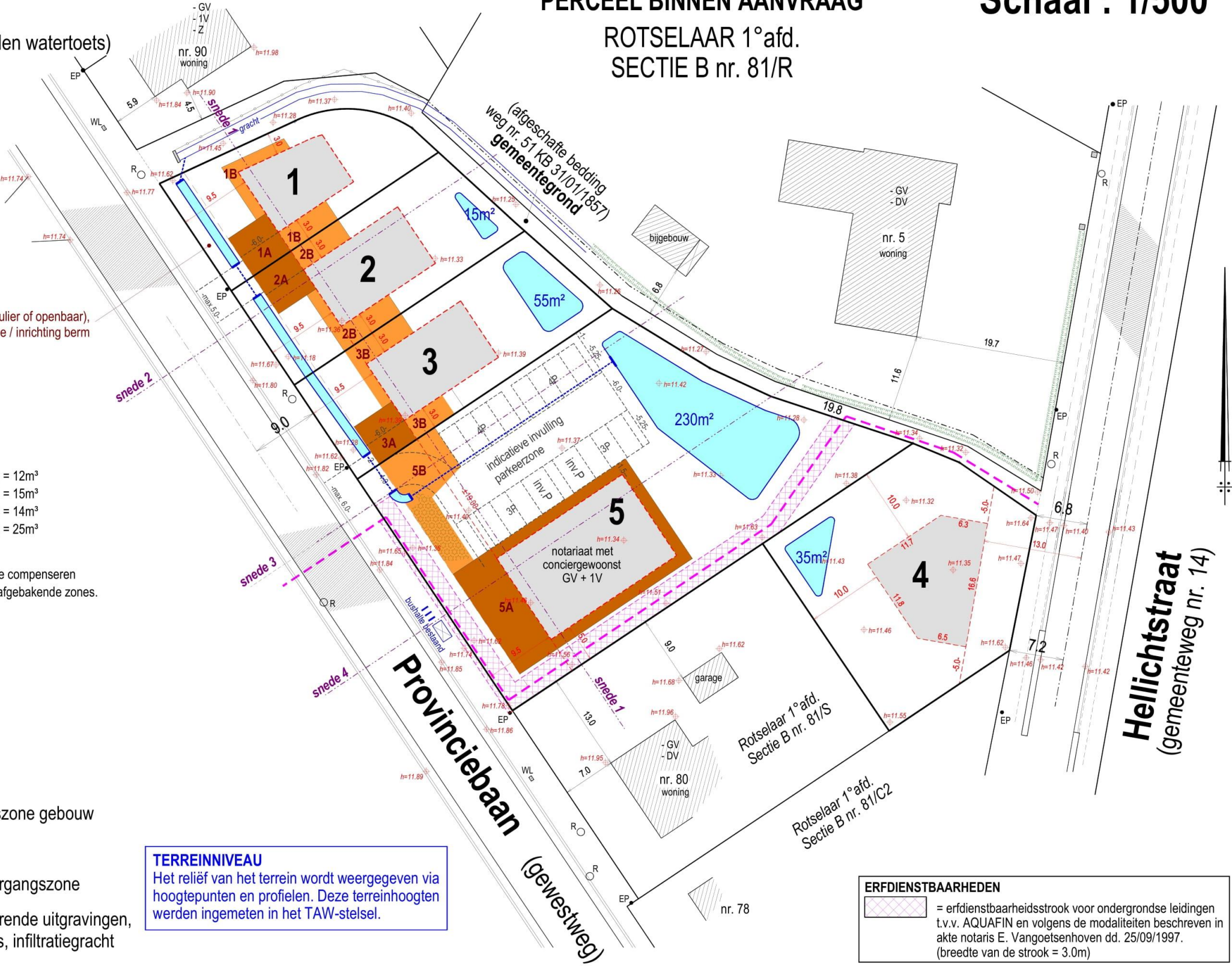
TERREINNIVEAU

Het reliëf van het terrein wordt weergegeven via
hoogtepunten en profielen. Deze terreinhoogten
werden ingemeten in het TAW-stelsel.

PERCEEL BINNEN AANVRAAG

ROTSELAAR 1°afd.
SECTIE B nr. 81/R

Schaal : 1/500

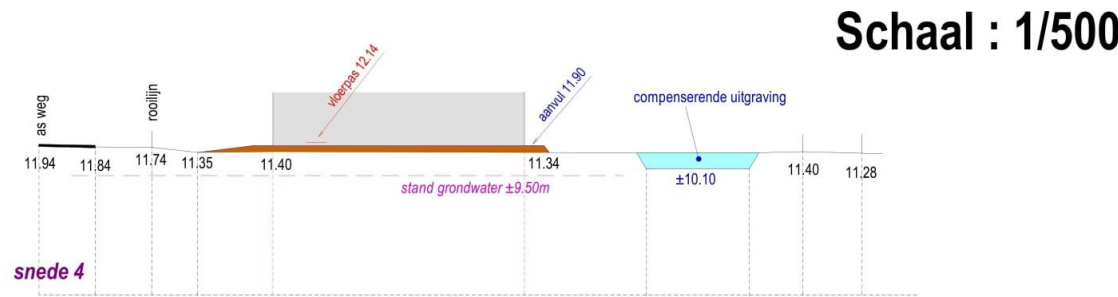
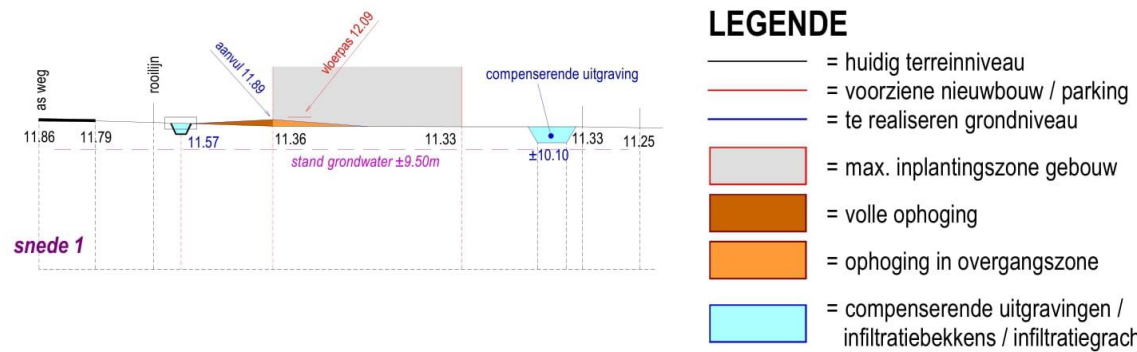
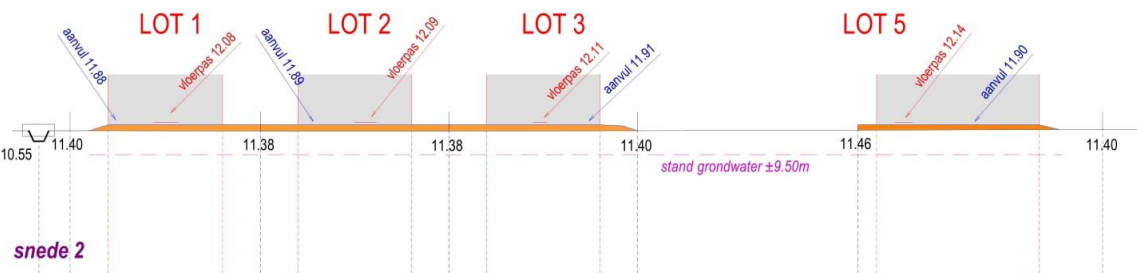
VERKAVELINGSPLAN

Nieuwe toestand

(maatregelen watertoets - profielen)

Opgemaakt door :
BVBA Landmeter GEENS Fr.
Schrieksebaan 284
3140 Keerbergen
Tel/Fax : 015/23 50 98
Email : landmeter.geens@telenet.be

PERCEEL BINNEN AANVRAAG
ROTSELAAR 1°afd.
SECTIE B nr. 81/R

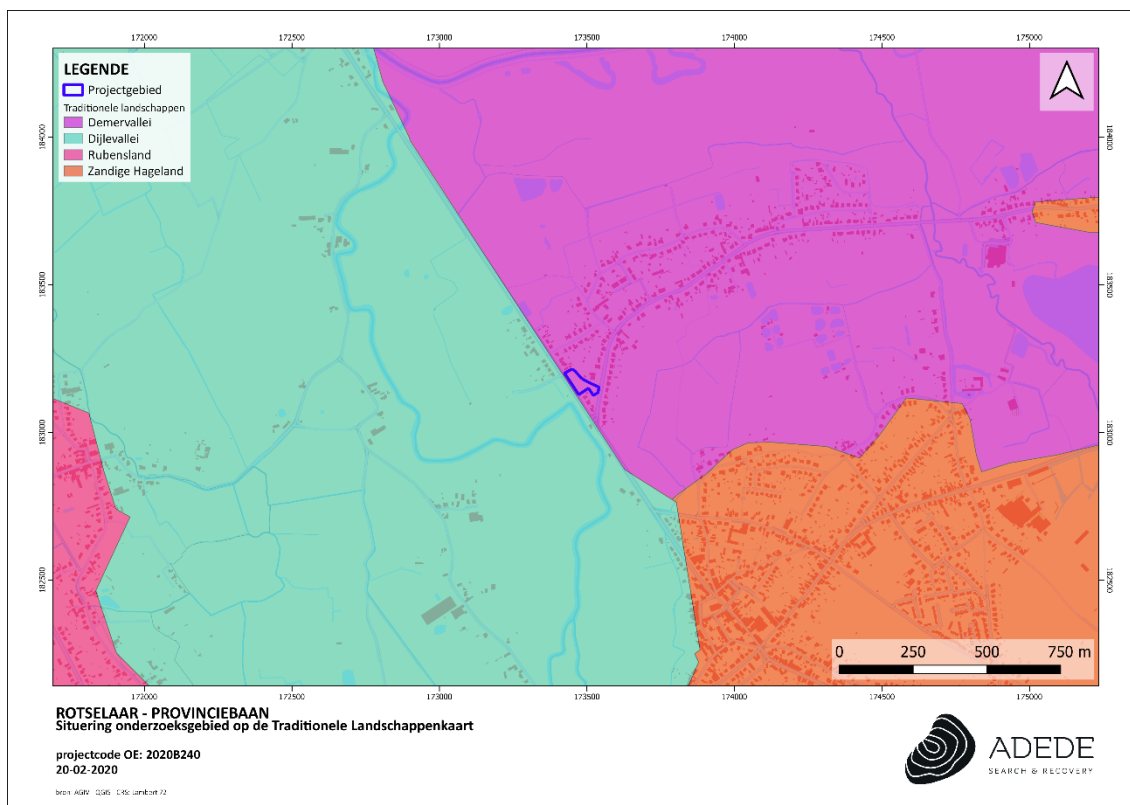

3 Assessmentrapport

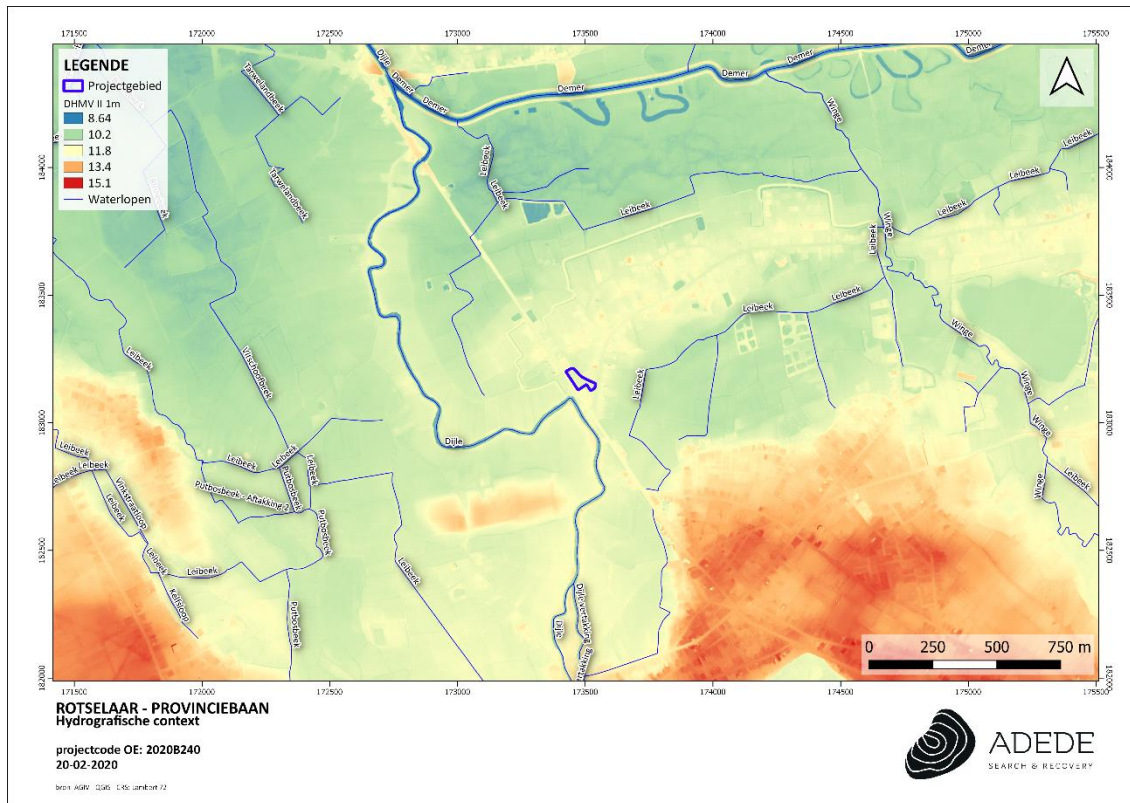
3.1 Landschappelijke situering van het onderzoeksgebied

Het projectgebied ligt langs de Provinciebaan, tussen de huisnummers 80 en 90, in Rotselaar (Vlaams-Brabant). De gemeente grenst aan Tremelo, Begijnendijk, Aarschot, Holsbeek, Leuven en Haacht en situeert zich op de grens tussen de Demer- en de Dijlevallei.

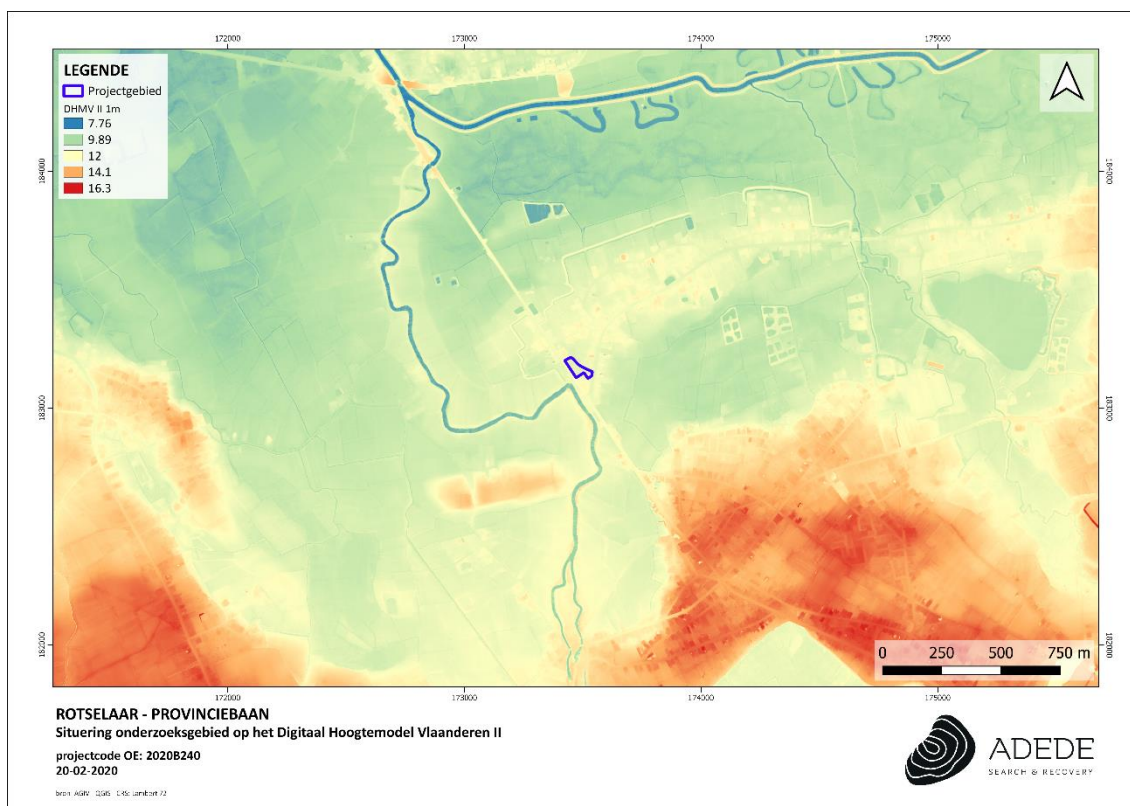
Rotselaar bestaat uit drie deelgemeenten, namelijk Rotselaar, Wezemaal en Werchter. Ongeveer 50m ten zuidwesten van het projectgebied stroomt de Dijle, ca. 180m ten zuidoosten stroomt de Leibeek, en een goeie kilometer ten noorden loopt de Demer. Het terrein ligt op een iets hoger gelegen oost-west georiënteerde rug in het landschap, in de gradiëntzone van zowel de Dijlevallei als de Leibeekvallei. Het hoogteverloop binnen het projectgebied is volgens het Digitaal Hoogtemodel vrij constant, met een minimale hoogte van tussen ongeveer 11,2m TAW en een maximale hoogte van 11,8m TAW.

Figuur 2. Situering van het projectgebied op traditionele landschappenkaart

Figuur 3. Hydrografische context van het projectgebied.

Figuur 4. Situering van het projectgebied op het DHMVII, digitaal terreinmodel 1m.

3.2 Geo(morfo)logische en bodemkundige situering van het onderzoeksgebied

3.2.1 Geologische situering

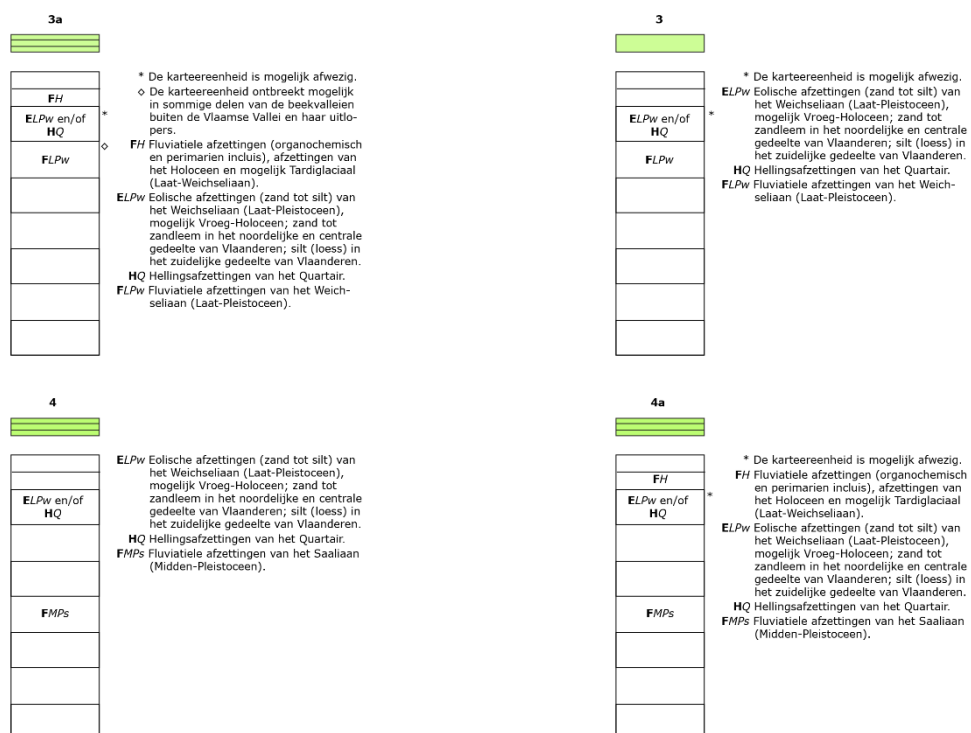
Op geologisch vlak behoort het onderzoeksgebied tot de Tertiaire Formatie van Maldegem, lid van Ursel (MaUr)(zie Figuur 7). Het betreft grijsblauwe tot blauwe kleiafzettingen. Op de Quartair geologische kaart ligt het projectgebied in een gebied dat is gecodeerd als type 3a. Dit type verwijst naar een opbouw met fluviatiele afzettingen uit het Weicheseliaan (mogelijk ontbrekend), eolische afzettingen uit het Weichseliaan (mogelijk afwezig) en holocene rivier- of beekafzettingen. In de directe omgeving komen ook nog andere quartaire profieltypes voor, m.n. types 3, 4 en 4a (zie Figuur 8 en Figuur 9).

Figuur 7. Situering van het projectgebied op de tertiair geologische kaart.

Figuur 8. Situering van het projectgebied op de quartair geologische kaart.

Figuur 9. Uitleg types op de quartair geologische kaart.

3.2.2 Bodem⁴

In dit hoofdstuk worden achtereenvolgens de bodemtypekaart, potentiële bodemerosiekaart, erosiegevoeligheidskaart en het bodemgebruiksbestand besproken.

3.2.2.1 Bodemtypekaart

Binnen het onderzoeksgebied komen twee bodemtypes voor, m.n. **Adp** en **Acp**. In beide gevallen gaat het om een leembodem.

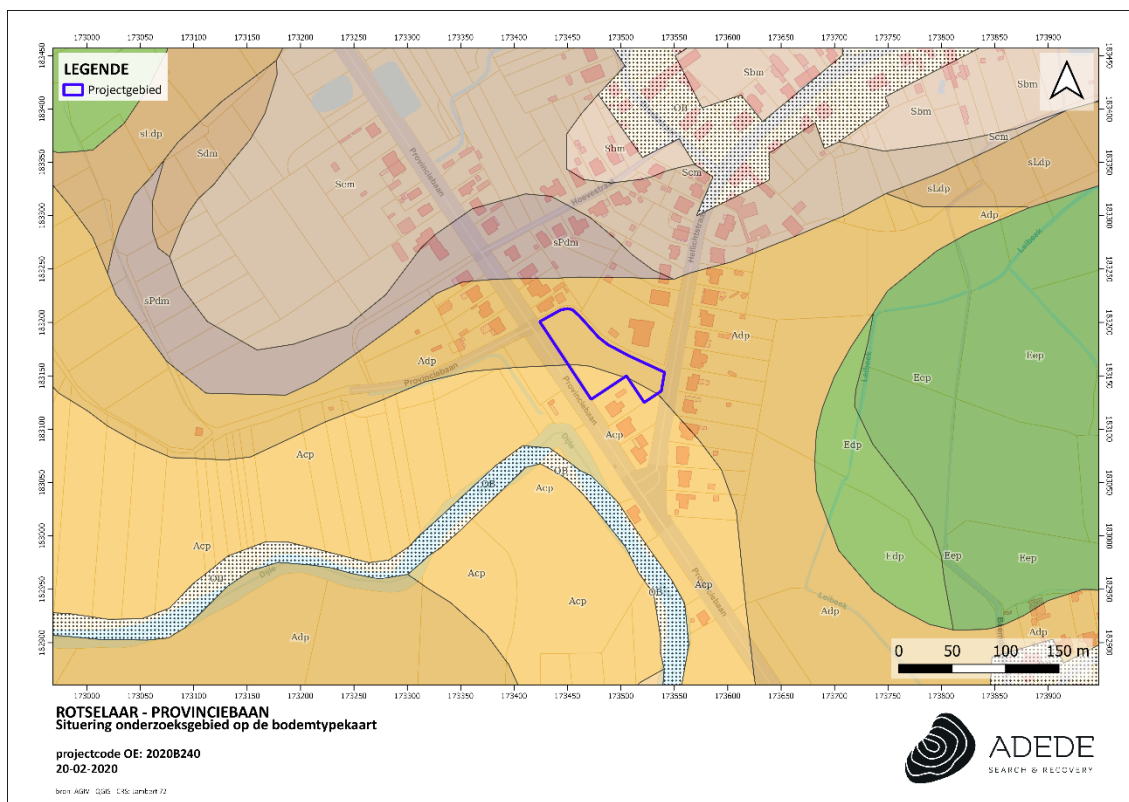
Adp: matig gleyige gronden op leem zonder profielontwikkeling. Het zijn matig natte, alluviale bodems met een bruingrijze Ap, die tussen 20 en 25 cm dik is. De bouwlaag gaat geleidelijk over in niet gedifferentieerd colluviaal materiaal met baksteenrestjes en houtskoolfragmenten. De Ap rust op een bruinkleurige C horizont. Tot 30 à 50 cm komen slechts weinig of geen roestverschijnselen voor. De Cg horizont toont gleyverschijnselen die toenemen in de diepte. Deze bodems komen voor in lage, brede depressies, op de lage rand van hellingen en als oeverwallen in alluviale valleien. Een Adp-bodem heeft een tamelijk langzame inwendige en dikwijls langzame oppervlakkige afvloeï.⁵

Acp: zwak gleyige gronden op leem zonder profielontwikkeling. Deze depressie- of lage hellingsgronden bevatten colluviale bodems. Deze vertonen tussen 80 en 120 cm gleyverschijnselen. Het colluvium rust op een geërodeerd profiel, de textuur B komt op wisselende dieptes voor in het profiel. Deze gronden kennen een grote verspreiding, voornamelijk langs de valleigebieden.⁶

⁴ <https://www.geopunt.be/>

⁵ Van Ranst en C Sys, *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20 000)* (Gent: Laboratorium voor Bodemkunde, 2000)

⁶ Van Ranst en C Sys, *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20 000)* (Gent: Laboratorium voor Bodemkunde, 2000)

Figuur 10. Situering van het projectgebied op de bodemtypekaart.

3.2.2.2 Potentiële bodemerosie

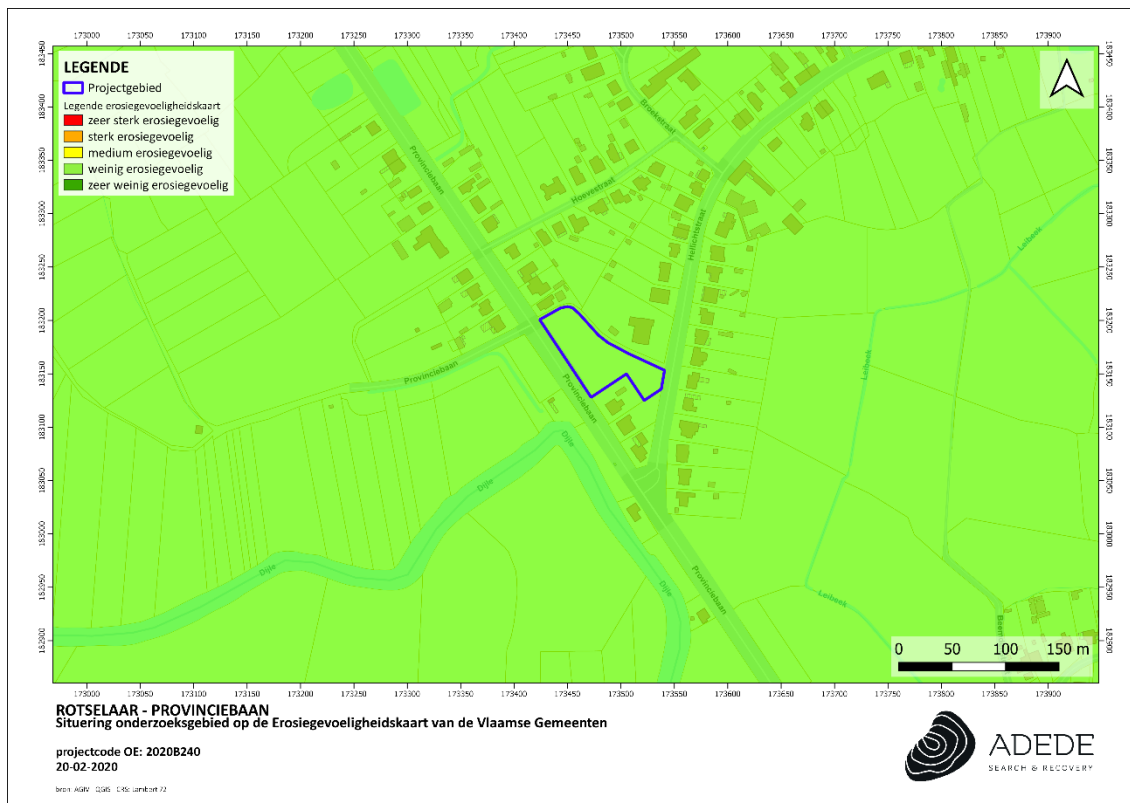
Voor het onderzoeksgebied zelf staat de potentiële bodemerosie als **verwaarloosbaar** beschreven. In de directe omgeving is de kans op bodemerosie eerder **zeer laag** tot **verwaarloosbaar**.

Figuur 11. Situering van het projectgebied op de potentiële bodemerisatiekaart.

3.2.2.3 Erosiegevoeligheid

Het landschap ter hoogte van het onderzoeksgebied en in de ruime omgeving is volgens de erosiegevoeligheidskaart **weinig** erosiegevoelig.

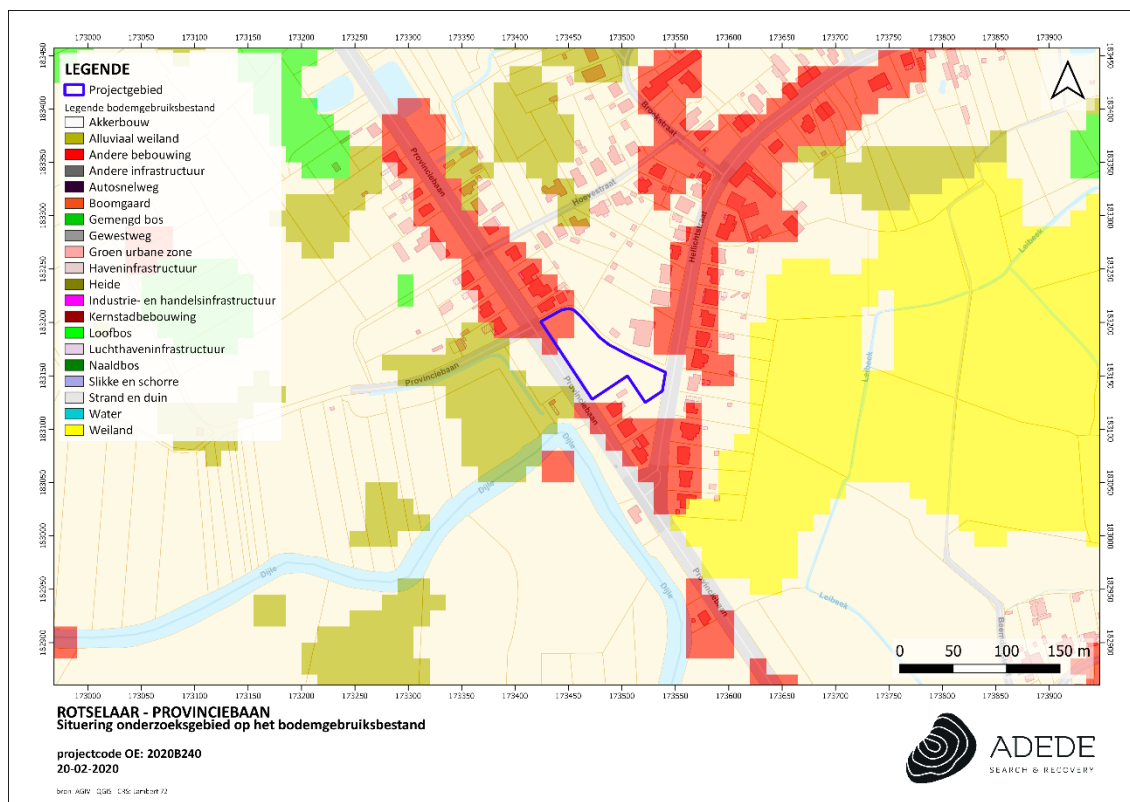
Figuur 12. Situering van het projectgebied op de erosiegevoeligheidskaart.

3.2.2.4 Landgebruik

Het onderzoeksgebied staat beschreven als rood en wit, wat respectievelijk bebouwing en akkerbouw inhoudt:

Rood – andere bebouwing: Het grootste deel van het gebied wordt bedekt door structuren. Gebouwen, wegen en artificiële oppervlakten met groene oppervlakten en open bodem, (tussen 30 en 80% is verhard).

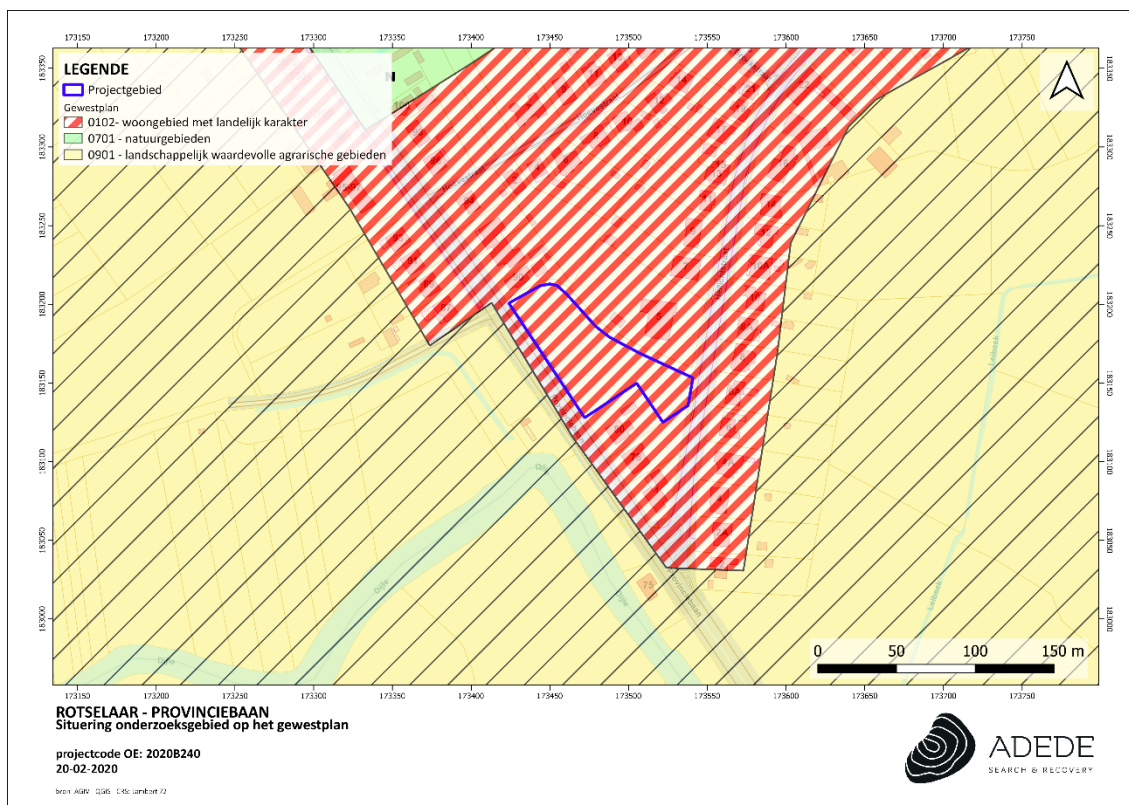
Wit – akkerbouw: Bodem die gebruikt wordt in een of ander rotatiesysteem waarbij jaarlijks gewassen worden geoogst, inclusief braakland.

Figuur 13. Situering van het projectgebied op het bodemgebruiksbestand.

3.2.2.5 Gewestplan

Het onderzoeksgebied situeert zich integraal in een zone die bestemd is als woongebied met landelijk karakter.

Figuur 14. Situering van het projectgebied op het gewestplan.

3.3 Historische situering van het onderzoeksgebied

3.3.1 Algemene historische situering

Vermoed wordt dat Rotselaar zou afstammen van de woorden Hroth-so of Rozo (een persoonsnaam) en -laar (open plek in het bos). De naam wordt voor het eerst vermeld in 1140 als Rochelar. Andere variaties van dit toponiem zijn Rotslar, Rotislar, Rotslart, Rothelar, Roslart, Rocelart, Roteleir en Rotselar.⁷

In de 12de eeuw regeerde de hertog van Brabant over Rotselaar. Vanaf ca. 1170 vestigden getrouwen van de hertog zich in Rotselaar. Tijdens de 13de eeuw werden deze in de adelstand verheven, op die manier hadden ze meer macht over de heerlijkheid. Nog in dezelfde eeuw had de orde van de Norbertijnen de parochiale rechten en inkomsten van Rotselaar (Wezemaal en Werchter) in haar bezit. Voor Rotselaar kwamen deze rechten en inkomsten toe aan de abdij van Averbode. In de 14de eeuw werd Werchter onttrokken aan de macht van de heren Berthouts en werd het samen met Wezemaal en Rotselaar deel van het Land of de Baronie van Rotselaar. In 1516 kwam deze baronie in handen van de familie van Cröy om vervolgens toegevoegd te worden aan het markgraafschap Aarschot, dat in 1533 verheven werd tot een hertogdom.

Vanaf 1488 teisterde oorlogsgeweld Rotselaar slag om slinger. Vanaf 1750 tot een eind in de 19de eeuw nam de welvaart opnieuw toe door de implementatie van enkele innovaties in de landbouwsector. Tussen de 13de en de 16de eeuw was vooral de wijnbouw weid verspreid in deze regio. De wijnteelt kende een heropbloei tussen 1810 en 1850, voornamelijk in Wezemaal. De industriële revolutie zorgde tijdens de tweede helft van de 19de eeuw voor nog meer welvaart. Tijdens WO I tenslotte werd aan de Dijle in de buurt van de watermolen van Rotselaar een hevig slag geleverd.

Aangezien Rotselaar en Wezemaal geen uitgesproken natuurlijke grenzen kennen, zorgde dit voor onderlinge conflicten over grensafbakening tot aan de gemeentefusie 1977. De huidige gemeente Rotselaar ontstond op 1 januari 1977 uit de vroegere gemeenten Rotselaar, Werchter en Wezemaal.

⁷ "Maurits Gysseling: Toponymisch Woordenboek (1960) p. 864", geraadpleegd 11 oktober 2017,

3.3.2 Historisch kaartmateriaal

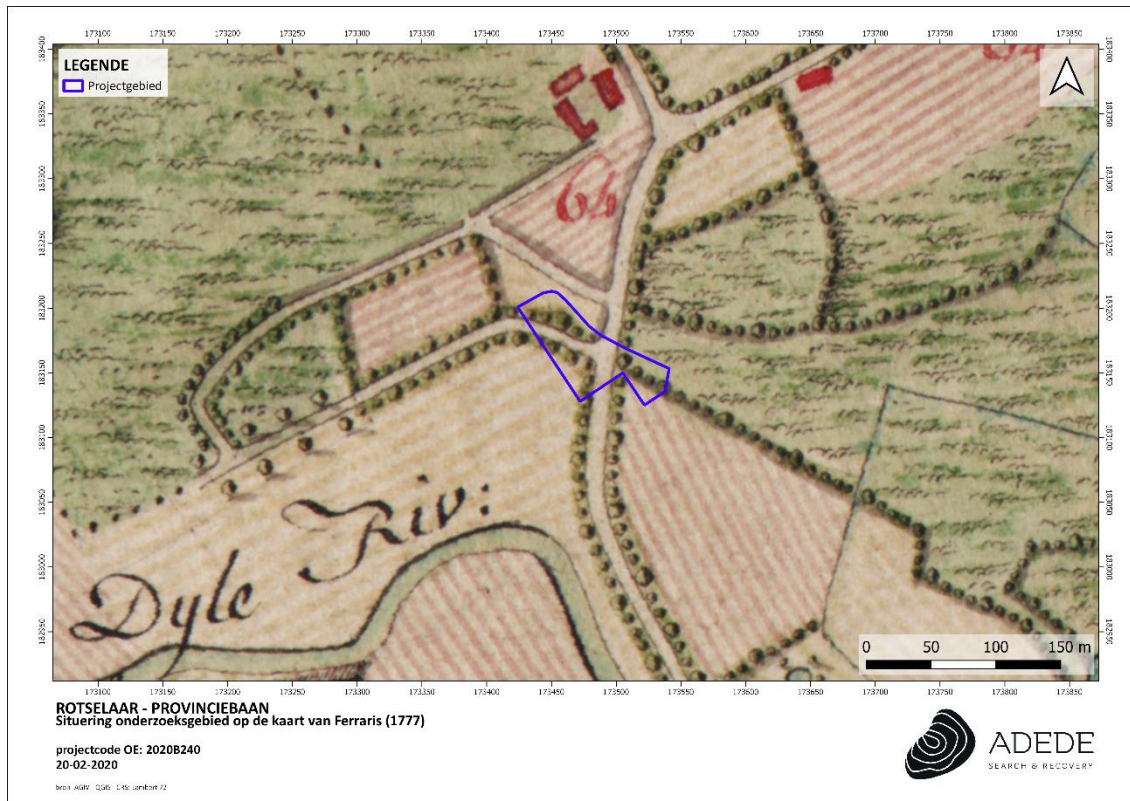
18de eeuw:

Voor deze bureaustudie zijn twee relevante 18de-eeuwse historische kaarten beschikbaar, m.n. de kaart van Villaret en de kaart van Ferraris. Omwille van de enorme afwijking die optreedt bij de geografische projectie van de Frickxkaart is deze niet als relevant te beschouwen en wordt deze kaart niet mee opgenomen in de bespreking.

Op de Villaretk kaart blijkt duidelijk de landelijke context van het onderzoeksgebied. Er is geen bebouwing zichtbaar en er lijkt een weg dwars door het onderzoeksgebied te lopen. Ten noorden is wat landelijke bewoning zichtbaar. Ten zuiden meandert de Dijle. De Ferrariskaart toont een nagenoeg identiek beeld van de situatie, met dat verschil dat er een lichte verschuiving plaatsvindt. De tweesprong in de weg die op de Villaretk kaart net ten oosten van het onderzoeksgebied ligt, komt bij Ferraris binnen het onderzoeksgebied te liggen.

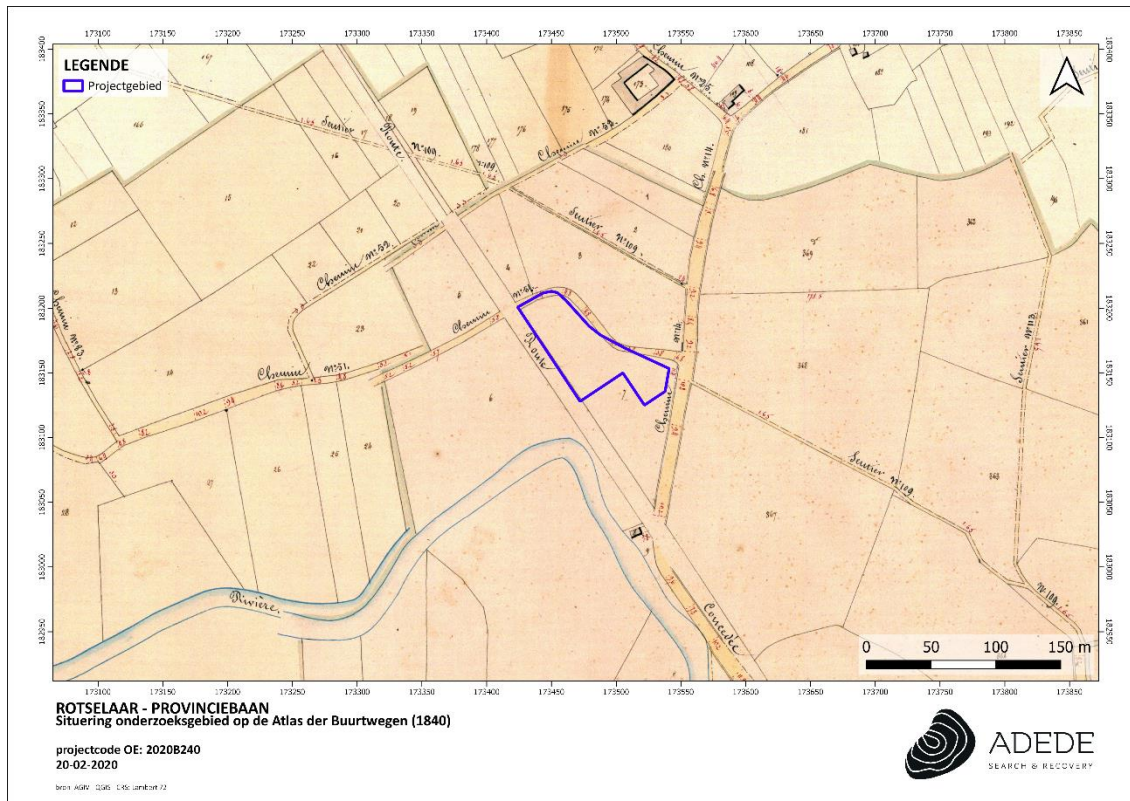
Figuur 15. Situering van het projectgebied op de kaart van Villaret.

Figuur 16. Situering van het projectgebied op de kaart van Ferraris.

19de eeuw:

Wat betreft het gebruikelijke 19de-eeuwse kaartmateriaal is de opmerkelijkste vaststelling het verschijnen van de Provinciebaan tussen Rotselaar en Werchter. Ook de rest van het wegennet lijkt licht te zijn gewijzigd ten opzichte van het 18de-eeuwse kaartmateriaal en stemt nu grotendeels overeen met het huidige wegennet. Het volledige onderzoeksgebied bestaat nu uit akker- of weiland.

Figuur 17. Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen.

Figuur 18. Situering van het projectgebied op de kaart van Vandermaelen.

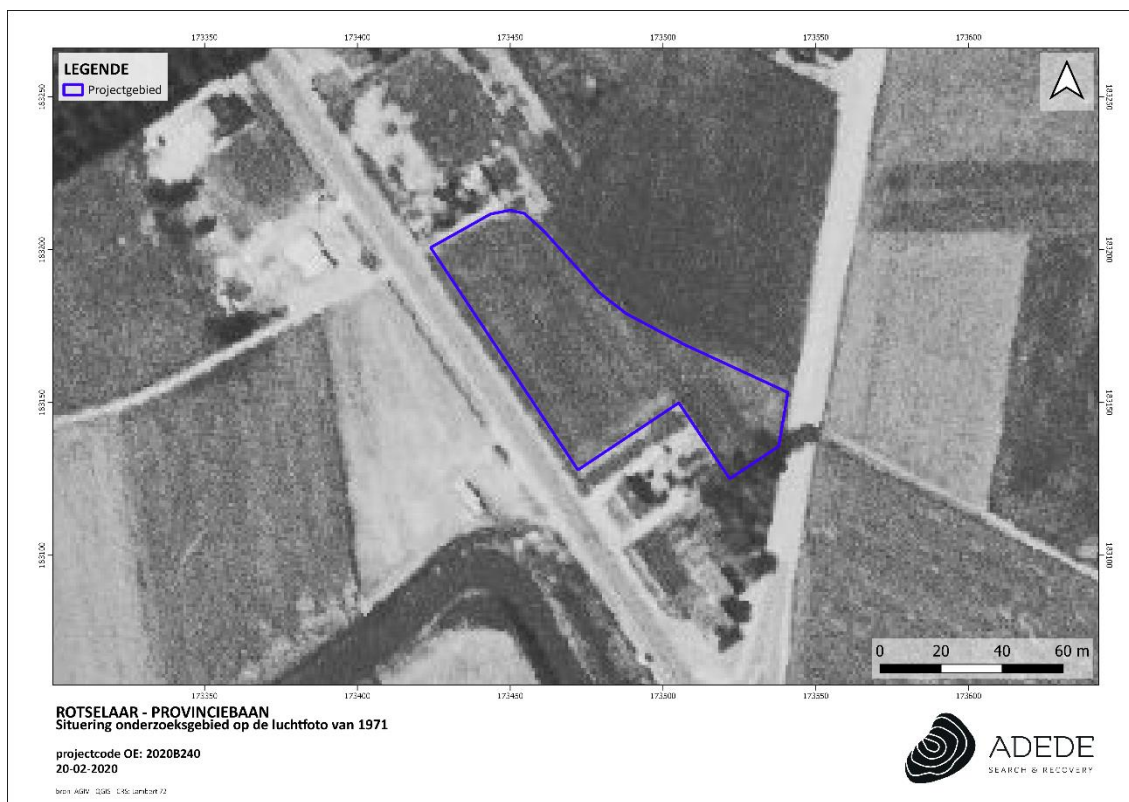

Figuur 19. Situering van het projectgebied op de Poppkaart.

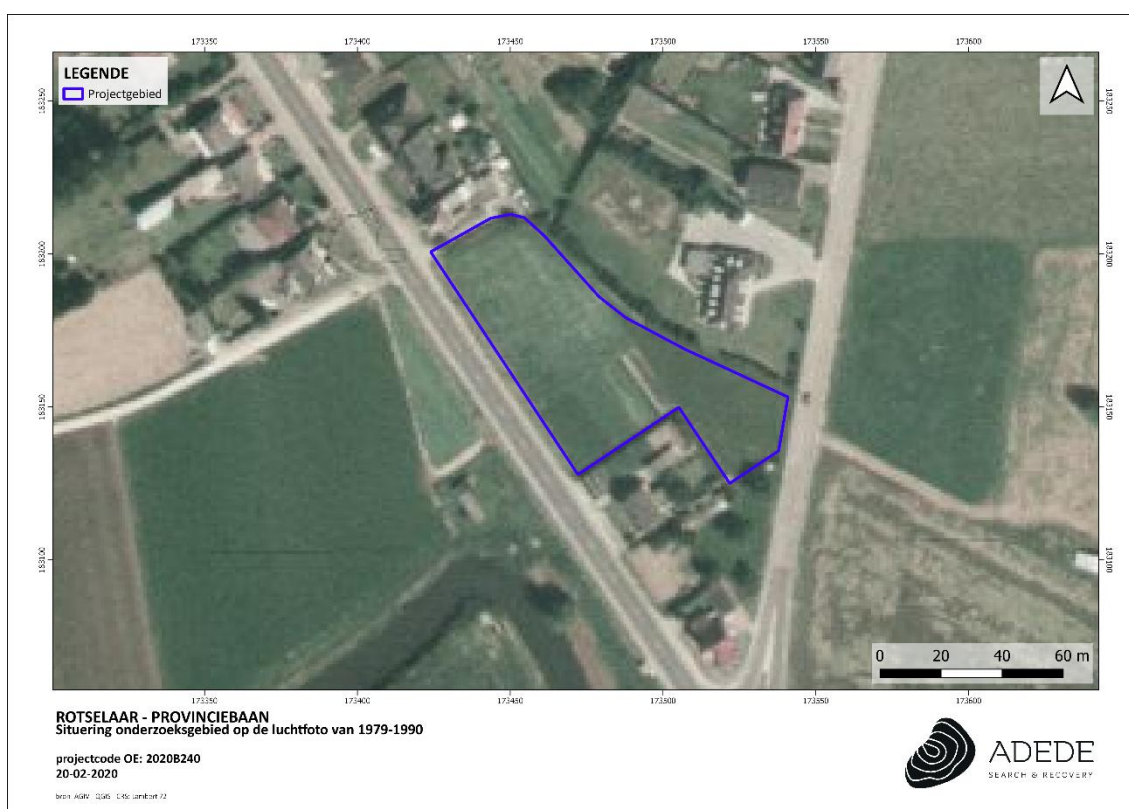
3.3.3 Historische luchtfoto's⁸

De sequentie van verschillende luchtfoto's, beginnend in 1971, geeft duidelijk aan dat het onderzoeksgebied ook in deze periode als onbebouwd braakland moet beschreven worden. Op de luchtfoto van 1979-1990 is in het midden van het terrein aan de grens van het projectgebied een langwerpige structuur zichtbaar. De luchtfoto is echter niet voldoende duidelijk om details van deze structuur te kunnen zien. De foto's van 2000-2003 en 2005-2007 tonen aan dat delen van het onderzoeksgebied sporadisch als akkerland gebruikt werden.

⁸ www.geopunt.be

Figuur 20. Situering van het projectgebied op de luchtfoto uit 1971.

Figuur 21. Situering van het projectgebied op de luchtfoto uit 1979 - 1990.

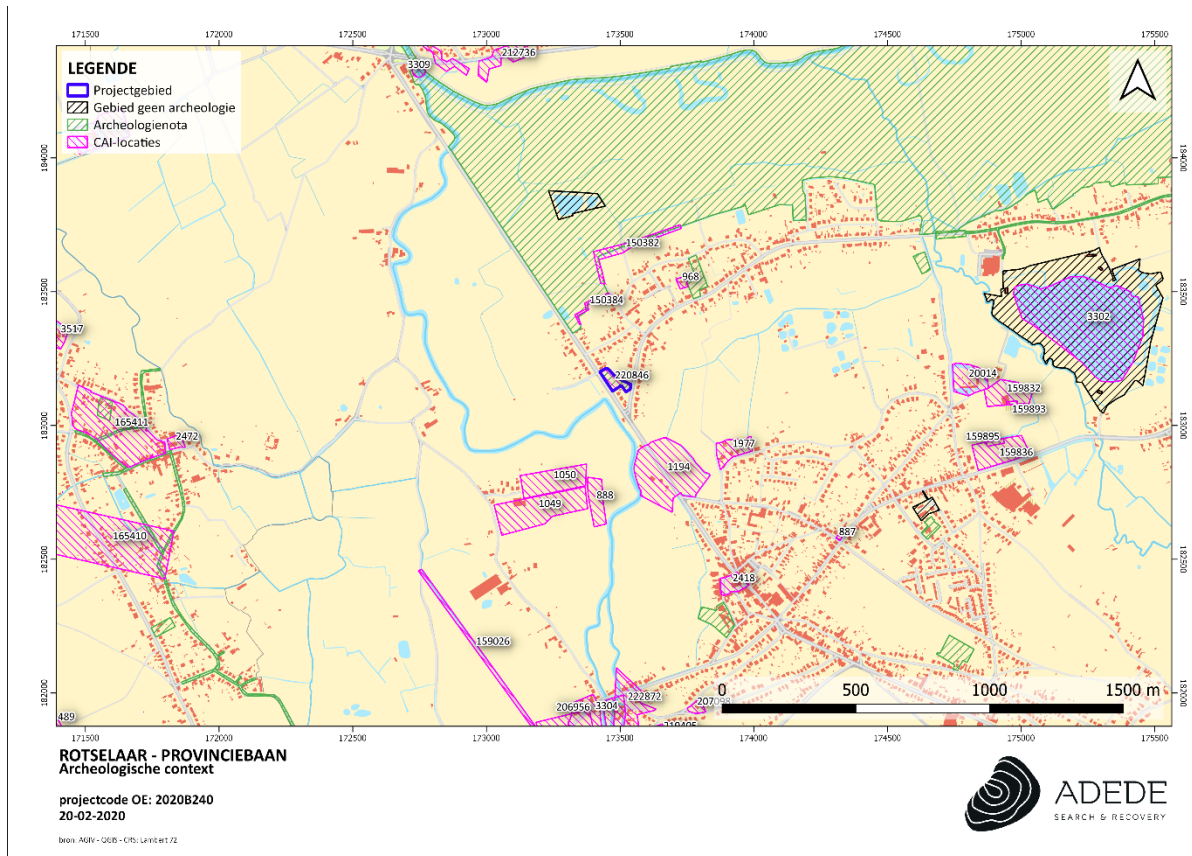
Figuur 22. Situering van het projectgebied op de luchtfoto uit 2000-2003.

Figuur 23. Situering van het projectgebied op de luchtfoto uit 2005-2007.

3.4 Archeologische situering van het projectgebied

Hieronder wordt een beeld geschept van de archeologische en cultuurhistorische ruimtelijke context van het onderzoeksgebied (straal van +/- 1,5km) aan de hand van de Centrale Archeologische Inventaris.

Figuur 24. Situering van enkele CAI locaties in de omgeving van het projectgebied.

Archeologisch onderzoek binnen het onderzoeksgebied:

Voor dit onderzoeksgebied werd eerder al een eerder bureauonderzoek opgesteld, een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd, en vond op het terrein al een mechanische prospectie onder de vorm van een proefsleuvenonderzoek plaats.^{9/10} De resultaten van het onderzoek werden gebundeld in een nieuwe CAI-locatie met ID:220846.¹¹

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden paalkuilen, greppels, kuilen en mogelijk een haard vastgesteld. Twee van de geregistreerde greppels bevatten laatmiddeleeuws aardewerk. Eén van de aangetroffen paalkuilen bevatte kleine fragmenten handgevormd aardewerk dat in de metaaltijden moet gedateerd worden. Op basis van de resultaten werd voor het integrale onderzoeksgebied een

⁹ <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/7085>

¹⁰ <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/7766>

¹¹ <https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/220846>

vlakdekkend vervolgonderzoek geadviseerd, alvorens ingrepen in de bodem kunnen worden uitgevoerd. Dit advies geldt op vandaag nog steeds.

Archeologische context van het onderzoeksgebied:

In de directe en ruimere omgeving zijn verschillende archeologische sporen en bouwhistorische relictten gekend. Het betreft onder andere niet nader gedateerde perceelsgreppels en paalkuilen met een ovale tot rechthoekige vorm uit de Laat-Romeinse Tijd en twee scherven rood gebakken aardewerk (CAI-locatie 150384), een afvalpakket met nederzettingsafval uit de Midden-IJzertijd, een onregelmatige kuil met restanten van de bewoningslaag of nederzettingsafval met 250 aardewerkfragmenten en de negen zogenaamde brandrestengraven, een waterput, rechthoekige paalkuilen en een twaalfpalig gebouw met bijbehorende waterput en een afvalpakket, allen uit de Midden-IJzertijd, een sleutelvormige en een circulaire kuil uit de Vroege IJzertijd en een waterkuil uit de Late IJzertijd, grotere kuilen met een hoekige vorm en met een minder humusrijke vulling en verschillende paalkuilen uit de Volle Middeleeuwen (CAI-locatie 150382), acht urnen uit de IJzertijd (CAI-locatie 968), sporen van een 18de-eeuwse site met walgracht (CAI-locatie 1977), sporen van een 16de-eeuwse kapel (CAI-locatie 887), sporen van een versterkt kasteel met een toren van ijzerzandsteen uit de Volle Middeleeuwen (CAI-locatie 1194) en sporen van een kapel uit de Volle Middeleeuwen, sporen van een kerk uit de Volle Middeleeuwen (CAI-locatie 2418), sporen van een Middeleeuwse hoeve (CAI-locatie 888), lithisch materiaal uit de Steentijd, een fragment van een gepolijste bijl uit het Neolithicum, Laatmiddeleeuws Raeren en Langerwehe (aardewerk), grijs aardewerk uit de Nieuwe Tijd, Westerwald en Bouffioulx (aardewerk) en een 18de-eeuwse dekselknop, een mineraalwaterkruik en een grape in aardewerk (CAI-locatie 1050), lithisch materiaal uit de Steentijd, uit het Mesolithicum en uit het Neolithicum, een fragment Belgisch waar en een dekselgeul uit de Vroeg-Romeinse tijd, een Romeinse dakpan, rood aardewerk uit de Nieuwe Tijd, 16de-eeuws Siegburg, Westerwald, Bouffioulx en Raeren (aardewerk) en fragmenten van een mineraalwaterkruik en pijpfragmenten uit de 18de eeuw (CAI-locatie 1049) en tenslotte sporen van een Laatmiddeleeuwse gracht (CAI-locatie 159026).

4 Besluit

4.1 Archeologische waardering

De landschappelijke context in een gradiëntzone van zowel de Leibeek als de Dijle zou kunnen gezien worden als een positieve indicator naar steentijdverwachting toe. De CAI toont een aanwezigheid van zo goed als alle periodes in de ruime omgeving van het onderzoeksgebied. Cartografische bronnen geven aan dat het onderzoeksgebied in de postmiddeleeuwse periode geen bebouwing kende.

Een recent proefsleuvenonderzoek uitgevoerd binnen exact dezelfde contouren als het huidig onderzoeksgebied bracht verscheidene archeologische sporen uit zowel metaaltijden als uit de middeleeuwen aan het licht. Uit de resultaten werd besloten dat het onderzoeksgebied een voldoende hoog potentieel op archeologische kennisvermeerdering bevat om er een vervolgonderzoek voor te adviseren.

4.2 Besluit

Het door ADEDE bvba uitgevoerde bureauonderzoek slaagde er in met absolute zekerheid de aanwezigheid van een archeologische site of archeologische sporen binnen de afbakening van het onderzoeksgebied aan te tonen. Eerder uitgevoerd archeologisch vooronderzoek onder de vorm van een proefsleuvenonderzoek toonde onomstotelijk archeologische sporen aan binnen de contouren van het onderzoeksgebied.

Loten 1, 2, 3 en 4 zijn de aangevraagde bouwkavels langsheen de Provinciebaan (3 stuks) en de Hellichtstraat (1 stuk), elk bestemd voor de bouw van een vrijstaande ééngezinswoning en met maximaal twee bouwlagen en met zijtuinstroken. Lot 5 is de aangevraagde bouwkavel langsheen de Provinciebaan, bestemd voor oprichting van een ruim vrijstaand gebouw met woon- en kantoorfunctie (notariaat), met maximaal twee bouwlagen. Aansluitend daarbij een zone voor de aanleg van bijhorende parkeerplaatsen. Op elke nieuwe kavel zouden compenserende uitgravingen nodig zijn in de vorm van infiltratiebekkens en/of infiltratiegrachten conform de maatregelen van de watertoets.

Gezien deze archeologienota werd opgemaakt in het kader van een verkavelingsaanvraag wordt er uitgegaan van een totaalverstoring van het aanwezige bodemarchief.

Al het bovenstaande in acht genomen is ADEDE bvba van mening dat een vlakdekkend vervolgonderzoek over de gehele oppervlakte van het onderzoeksgebied noodzakelijk is om het kennispotentieel van dit onderzoeksgebied niet verloren te laten gaan.

5 Bibliografie

<https://bib.kuleuven.be/over-ons/nieuws-events/2015/kaart-van-jean-villaret-1745-1748-digitaal-beschikbaar-via-limo>

http://www.ngi.be/Common/ferraris_nl.pdf

<http://www.cartesius.com>

<http://www.geopunt.be/kaart>

<http://nl.wikipedia.org/wiki/Ferrariskaarten>

<http://www.cai.onroenderfgoed.be>

<http://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten>

Van Ranst, E, en C Sys. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20.000). Gent: Laboratorium voor Bodemkunde, 2000.

6 Lijst van figuren

Figuur 1. Situatie onderzoeksgebied.	- 9 -
Figuur 2. Situering van het projectgebied op traditionele landschappenkaart	- 18 -
Figuur 3. Hydrografische context van het projectgebied.....	- 19 -
Figuur 4. Situering van het projectgebied op het DHMVII, digitaal terreinmodel 1m.	- 19 -
Figuur 5. Situering van het projectgebied op het DHMVII, digitaal terreinmodel 1m (detail).	- 20 -
Figuur 6. Hoogteprofielen van het projectgebied.....	- 20 -
Figuur 7. Situering van het projectgebied op de tertiair geologische kaart.....	- 21 -
Figuur 8. Situering van het projectgebied op de quartair geologische kaart.....	- 22 -
Figuur 9. Uitleg types op de quartair geologische kaart.	- 22 -
Figuur 10. Situering van het projectgebied op de bodemtypekaart.....	- 24 -
Figuur 11. Situering van het projectgebied op de potentiële bodemerosiekaart.....	- 25 -
Figuur 12. Situering van het projectgebied op de erosiegevoeligheidskaart.....	- 26 -
Figuur 13. Situering van het projectgebied op het bodemgebruiksbestand.	- 27 -
Figuur 14. Situering van het projectgebied op het gewestplan.	- 28 -
Figuur 15. Situering van het projectgebied op de kaart van Villaret.	- 30 -
Figuur 16. Situering van het projectgebied op de kaart van Ferraris.....	- 31 -
Figuur 17. Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen.....	- 32 -
Figuur 18. Situering van het projectgebied op de kaart van Vandermaelen.	- 32 -
Figuur 19. Situering van het projectgebied op de Poppkaart.	- 33 -
Figuur 20. Situering van het projectgebied op de luchtfoto uit 1971.....	- 34 -
Figuur 21. Situering van het projectgebied op de luchtfoto uit 1979 - 1990.....	- 34 -
Figuur 22. Situering van het projectgebied op de luchtfoto uit 2000-2003.....	- 35 -
Figuur 23. Situering van het projectgebied op de luchtfoto uit 2005-2007.....	- 35 -
Figuur 24. Situering van enkele CAI locaties in de omgeving van het projectgebied.	- 36 -